

AMERIKANSKI SLOVENCJI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU, — S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI IN ZAPADNE SLOVANSKE ZVEZE V DENVER, COLO.

ŠTEV. (No.) 46.

CHICAGO, ILL., SREDA, 25. MARCA — WEDNESDAY, MARCH, 25, 1925.

LETNIK XXXIV.

Velik dan K.S.K.J. v Chicago.

SKUPAJ JE BILO SPREJETIH ZADNJO NEDELJO V CHICAGI V MLADINSKI IN ODRASLI ODDELEK NAD STO. — NAROD SE ZAVEDA, DA ZA SLOVENCE JE EDINA PRAVA PODPORA MATI K. S. K. J.

Kaj ne, jaz vem po svoji skušnji, drugi veste po svoji, da ob pristopu gre človek v društvo nekako prisiljen bi rekel. Morda, ga je naprosil prijatelj (ica), pa preveč je poznal svojega prijatelja, ni mu mogel odreči, pa pravi, no bom pa pristopil. V svoji duši v svojem srcu pa noben nov član ne upošteva in ne ceni velike vrednosti društva, ako je človek v njem zavarovan za slučaj nesreče ali smrti. Takrat pravim, je človek nekako mlačen. Ne mislim to za vse društvnike. Izvzet je n. pr. tak društvnik, ki je že član drugega društva in je že dobil kake dobrote v slučaju potrebe od društva, tak seveda sprevidi kaj je društvo in ge se v drugega z veseljem. Ampak prvič in prvo društvo pride človek notri tako nekako bi rekel, češ, eh, naj bo, saj se jih drugače ne ubranim, tako me silijo. Tako misli marsikateri ob pristopu.

Po pristopu pa začne novo življenje. Začne prihajati na seje, tam vidi skupno delovanje članstva za skupni blagor, tam vidi in sliši vsak mesec, koliko društvo izplača bolniške podpore in organizacija za smrtno podporo, to mu začne polniti srce in to mu šepet, pogled, kako dobra dela vrši to društvo. Pa je morda sam bolan, zadene ga nesreča in glej, ti njegovi sobratje, njegovi društvniki pridejo okrog njega, ga tolažijo in mu iz bolniške blagajne z denarjem pomagajo. Oho, pravi tak član. Zdaj razumem, kaj je podporno društvo, podporna organizacija. Pogled, ko sem bil zdrav, ko sem imel dovolj cvenka v svojem žepu, tedaj sem imel polno prijateljev (ic), danes teh ni k meni, ampak okrog mene se zbirajo moji društveni bratje in sestre, ti me tolažijo, ti mi pomagajo — vsi drugi so ostali mrzli in me ne poznajo. — Pa potrkna na vrata bela žena smrt, z njo mora ljubljene oče, morda draga mati iz družine, morda hčer, morda sin, kakor je slučaj. V vseh kotih prevladuje žalost, za obupati je — Saj ni več za živeti, tako si misli marsikateri v takem slučaju. — Pa pogled, če si v društvu ti in tvoji dragi, zopet se odpro vrata, društveni bratje sestre pridejo na pomoč s tolažbami. Društvo preskrbi pogreb, pogrebe, plača bolniško podporo — Jednota pa ti pošlje tisočak, ali za kolikor si pač zavarovan — pogled kako velika pomoč ti pride v dobi največje potrebe in preizkušnje. — Koliko izmed Vas dragi očetje in matere, ki ste pri tej organizaciji je že zadel slična usoda v Vaših družinah. In vsakega izmed nas čaka enaka — zakaj vsi smo zapisani smrti.

Vidite, kadar gre kdo čez take slučaje, tedaj zna ceniti se le, kako velike vrednosti je podporno društvo in dobra zanesljiva podpora organizacija.

In to še ni vse. K. S. K. J. je katoliška organizacija. Ona skrbi tudi za tvojo dušo, za tvojo posmrtno življenje. Tudi v tem oziru stoji ob Tvoji stra-

ni in te opominja vsako leto: oče, mati, sin, brat, uredi tudi svoje dušne račune, ne pozabi, enkrat boš moral umreti, ne pozabi na posmrtno življenje. In po svojih pravilih nam kliče kot dobra mati, ko je svoje sinove in hčere blagoslavljal, ko ste odhajali čez morje v Ameriko: Tam Vam govori ob sprejemu po svojih pravilih naša K. S. K. J. ki pravi v obredniku str. 91 sledeče: "vsako izmed nas čista in spoštuje dve najdražji svetinji: našo sveto vero in mili naš slovenski jezik!" in malo naprej v istem odstavku zopet pravi: "Če se Vam bo včasih zdelo, da so dolžnosti v Vašem življenju težavne, ozrite se na sv. razpele, s katerega nam križani Bog vedno govori, da pride za trpljenjem krona neminljive slave!"

Tako Vam govori K. S. K. J. ob sprejemu, ko Vas sprejme pod svoje okrilje.

In ko doleti člana K. S. K. J. določena usoda, ko mora zapustiti ta svet in mora na odgovor v večnost. Zopet stoji ta K. S. K. J., ki te je pravkar kot resnična dobra mati sprejela pod svoje okrilje, ter se poslavljala od tebe po obredniku z vročimi molitvami po odbornikih društev: in ti kliče: "Edina tolažba, dragi sin draga hčer je sveta vera!" Če si to spolnoval, kakor sem te prosila in opominjala, tedaj gotovo se vidimo enkrat nad zvezdami!"

Zdaj pa Vas vprašam rojaki Slovenci, ali morete dobiti, kje boljše podporno mater, kakor je naša K. S. K. J.? Pokažite mi jo!

Vam kandidati in kandidatice pa kličejo dobrodošli v K. S. K. J.! Pomnite, da Vi niste edini, ki boste pristopili nocoj pod zastavo K. S. K. J. Na stotine in stotine je danes sprejetih v to našo organizacijo, na stotine in stotine je dvigalo danes svoje desnice in je prisegalo K. S. K. J. Čast vsem! Nove junake — nove junakinje dobivamo v K. S. K. J. In dokler bo tako, bo K. S. K. J. rastla in cvetela, v kar ji Bog pomagaj in dobro slovensko ljudstvo! Bog Vas živi!"

Nato je otvoritelj shoda v kratkih besedah naznanil govorniški program in nato pozival k besedi br. Martina Kremesca gl. porotnika K. S. K. J., ki je nastopil burno pozdravljen. Ognjevito kot vedno je tudi to pot govoril o K. S. K. J. Razlagal je, kaj pomeni za Slovence in njegovo družino biti član K. S. K. J. Jedrnato je pa tudi govoril o katoliškem tisku. Povdarjal je, da je treba Slovincem v Ameriki močnejšega katoliškega tiska, predvsem katoliškega dnevnika, ki bo za nas, za naše ideje za naša društva in organizacije s pisano besedo vsak dan agitiral in navduševal slovenska srca. Njegovemu govoru je občinstvo navdušeno pritrjevalo.

Če hočete dragi katol. rojaki, da se bodo prihodnje leto zopet množila Vaša društva, tedaj širite pridno katol. časopisje!

Kako je mogoče,

da imajo nasprotniki tako močan tisk, mi katoliški SLOVENCJI pa ne?

ZATO, ker oni se zavedajo, da je v tisku največja moč. Ta moč jih je spravila do močnih organizacij. Brez tiska bi ne mogli nikamor. Zato katol. Slovenci upoštevajte pomen in moč časopisja!

KRIŽEM SVETA.

— Washington. — Gen. Pershing, podpredsednik Dawes Maj. Gen. Lejeune, poveljnik mornariškega kora in Col. Theodor Roosevelt so bili suspendirani kot člani ameriške legije. To suspendiranje se razume kot avtomatično, ker se niso ravnali po pravilih legije.

— Iščejo se domovi za ostale sirote po tornado, ki je divjal pretečeni teden in razdeljal mesta. Ostali so otroci, katerih starši so našli žalostno smrt v razvalinah. Tozadevni glavni stan v Chicago je na 308 North Michigan Ave.

— Pariz. — Glasom poročila Havas agenture je Nemčija pristala na to, da sprejme zahtevo po kateri ji bo možno vstopiti h ligi narodov, ki se glasi, da je sprejem Nemčije h ligi narodov mogoč le — brez rezervacij.

— New Orleans, La. — Štiri osebe so bile usmrteno in pet ranjenih, posledica eksplozija, ki je nastala v Maltose Laboratoriju.

— Genoa. — Spremljana od dveh rušilcev je odplula kraljevska jahta z angleškim kraljem in kraljico; ni pa objavljeno kam. Potovanje so svetovali zdravniku kralju, kateri je še vedno slaboten, ker je bil dalje časa bolan.

— Jefferson City, Mo. — Država Missouri zahteva smrt no kazen za vsakega, ki se ga zaloti pri roparskem napadu ali ropu sploh. To zadevna predloga bo predložena senatu, kjer bo gotovo potrjena. Ako bi se to postavilo uvedlo po celi Uniji, bi se brezdvomno zmanjšalo število roparskih napadov.

— Atene, Grčija. — V Atenah traja že dalje časa stavka železničarjev, katerim so se pridružili tudi tiskarji iz simpatije.

— San Francisco, Cal. — Mednarodna konferenca v prid tržajnega svetovnega miru se bo odprla v San Francisco leta 1926., meseca novembra.

Tornado mu je vzel postajo iz roke

Vsaka neizgoda ima tudi svojo šaljivo stran. Tako pripoveduje John Neims iz Griffin, da ko je pretečeno sredi divjal tornado tudi po južnem delu države Indiana, je on, ko je začel vihar tuliti tekel proti postaji Illinois Central in ko je ravno hotel prijeti za kljuko da bi vstopil, je zatulilo in postajo odneslo, kakor sam pravi: "Vzelo mi je postajo direktno iz roke." Mr. Neims je dobil le male poškodbe.

Rojak, katoličan, ali si že pridobil v tej kampanji za nove naročnike, enega novega naročnika, katerega se od Tebe pričakuje?

ŠIRITE "A. S. in EDINOST"

KAJ ZAHTEVA FRANCIJA.

Francija se spodtika nad Ameriko radi okupacije Haiti in zahteva, da vzame liga to vprašanje v pretres. — Anglija bo temu najbrže nasprotovala.

— Pariz. — V Franciji je organizacija, h kateri pripada 75 odstot. francoskih senatorjev in poslancev, kakor tudi premier Herriot, in jo imenujejo "Liga za človečanske pravice." Tem ligašem je prišlo na misel, naj bi se okupacija Haiti po ameriških vojakih preiskala potom lige narodov. Člani omenjene organizacije pritiskajo na francosko vlado, naj bi se ne odlašalo, ampak takoj pričelo s to zadevno akcijo. Resolucijo je podpisala večina članov organizacije, katero so poslali Herriotovemu kabinetu, s zahtevo, naj se sproženo kroglo ne vstavi, ampak vali dalje do konca.

Svojo zahtevo vtemeljuje na dejstvo, da je Haiti članica lige narodov in kot taka, ima ligo pravico in dolžnost, se za njo pobrigati.

Na prvem zasedanju lige v letu 1920. je delegat iz Haiti sprožil to vprašanje, a delegati velesil so planili po njemu in takoj je ostalo pri starem.

Neki član gori omenjene organizacije je pa mnenja, da ne bo imelo vspeha, ker Anglija ima gotove vzroke, da bo v temu nasprotovala Franciji.

MUSSOLINI ZOPET NA "ŠIMELNU."

Mussolini je ozdravel in zavihatel s svojo železno roko. Za časa bolezni je pripravljaval municijo, katero je spustil v obliki govora.

— Rim. — Kopriva ne pozebe. Ko se je Mussolini nahajal na bolniški postelji je opozicija kovala strašne načrte, kako ga bo strmoglavila. Mussolini je ozdravel in je nepričakovano ob priliki šestletnice fašizma stopil pred množico 150.000 ljudi, ki so ga navdušeno pozdravljali in mu prisegli zvestobo do groba.

Tak aplavz kot ga je on žel pri tej priliki, ga je še malo kateri državnik. Tako se je zopet opozicija umaknila za gotovi čas v ozadje, od koder bo čakala ugodnega trenutka, da ponovno naskoči vrste fašizma.

Ali veš, kdo je dvignil zanimanje za katoliška društva, za katol. organizacije med Slovenci lansko leto? — To je storil katoliški tisk!

Kaj pa to pokazuje? — To, da brez katol. tiska smo katoličani nič!

Iz Jugoslavije.

GOSPODARSTVO V JUGOSLAVIJI. — SPLOŠNI POLOŽAJ IN STANJE HRANILNIČNIH VLOG. LESNA INDUSTRIJA. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Gospodarstvo.

Splošni položaj tržišč je stacionaren. V večini strok blagovne trgovine je zabeležiti stagnacijo, ki je zlasti občutna v leseni stroki. V cenah kakor tudi splošno ni posebnih izprememb. Poslovanje denarnih zavodov se razvija ugodno. Važno je tudi dejstvo, da v splošnem hranilne vloge še vedno naraščajo, kar je vsekako razveseljiv pojav. Vendar pa hranilne vloge še niso dosegle predvojne višine.

Od strani Italije je vedno popraševanje po lesu. Vendar do sklepov pride le redkokdaj, ker se izvozniki še niso odločili pri cenah popustiti. Je sicer težko znižati cene, ker produkcijski stroški niso nič manjši nego so bili, vendar bo polagoma moralo priti do znižanja, ker smo sedaj na svetovnem trgu najdražji in absolutno nemoremo konkurirati z Rumunijo in Avstrijo. Popraševanje po stavbenem materialu od strani Italije se bo od tedna do tedna stopnjevalo ker se obeta izvanredna živahna stavbena delavnost, posebno v gornjitalijanskih mestih.

Jugoslavija je kot dunajska uvoznikarka za svinje na prvem mestu. Marca leta 1924 sta jo prehiteli Nizozemska in Danska, kmalo nato Ogrska in Rumunija. Od aprila lani pa obvlada dunajski svinjski trg izključno samo Poljska, ki uvaža zadnjih 7 mesecev na dunajski trg tedensko 7000 komadov prašičev.

Samomori.

V Zagrebu se je ustrelil višji živinozdravnik dr. F. Vlas, star 50 let. Vzrok težka živčna bolezen. — Pod vlak se je vrgla v Zagrebu na Savski cesti 60 letna delavčeva žena Ana Grakarič. Vlak ji je odrezal noge in glavo. Nesrečnico je gnala v smrt sramota, ker so te dni zaprli njenega edinega sina zaradi goljufije. — V Gruziji se je zastropil trgovec iz Opuzna Marko Tebaldi. V smrt so ga gnali dolgovi.

Med cigani.

Djakovski cigan Šandor Nikolič je imel samo eno željo: da pred smrtjo oženi svojega vnuka Šandorja. Vnuk je star 12 let in hodi v II. razred ljudske šole. Stari Nikolič, ki se je bil sam oženil z 12 leti, je menil, da je prišel čas tudi za vnuka. Izbral mu je 13 letno siroto Mando Filipovič ki je bila v oskrbi pri nekem Johanu. Le-temu je Nikolič odštél 7000 K za deklico in nato pripravil svatbo. Za stvar je zvedela policija, ki je celo svatovščino zaprla in prisodila vsakemu izmed njih po 14 dni zapora. Johan bo odgovarjal sodišču, ker je prodal deklico.

Umrli so v Ljubljani.

S. Roza Lavrentina Rotnik, usmiljenka, 30 let. — Martin Petan, posestnik-invalid, hiralet, 57 let. — Marija Strniška, sodarjeva žena, 28 let. — Fran Kristan, ključavničar, 20 let. — Franciška Andrioli, bivša uradnica, 82 let. — Emil Bergant, čevljarjev sin, 10 mesecev.

Zločinski umor.

Dne 24. februarja okoli 11. zvečer je bil pri kapeli v Selih blizu želeniške postaje Dobova zahrbtno ustreljen gosp. Jožef Kralič, mesar in trgovec z živino v Dobovi. Morilec je še neznan. Pokojni g. Kralič zapuščal sina in ženo Reziko, sestro znanega ljubljanskega trgovca g. Petelinca. To je v štiri letih že četrti umor v Dobovi, od prejšnjih treh umorov sta dva še nekaznovana.

Težka nezgoda v Belgradu.

Dne 25. m. m. so v Belgradu pred hotelom London trčili skupaj tramvajski voz, vojaški tricikel in izvošček. Pri tem sta prišla pod tramvajski voz Slav. Dorst in Hinko Korn, tehnik. Oba sta dobila smrtonevarne poškodbe ter so ju prenesli v bolnišnico.

Sleparske agencije.

V Zagrebu so zaprli že drugo sleparsko agencijo: preje "Fixum", sedaj pa "Progres". Kakor pri prvi je lastnik tudi pri drugi goljufal ne le strahke, ki so šle na lim, ampak je ogoljufal tudi lastne uslužbenke za znatne vsote. Od vsakega uslužbenca je namreč zahteval po 10—15 tisoč kavicje. Te kavicje je zapravil in nato pobegnil iz Zagreba.

Z lučjo okolo bencina.

Na zagrebškem južnem kolodvoru je železniški nočni čuvaj Rebec opazil, da eden izmed bencinskih vagonov pušča. Rebec se je hotel prepričati, koliko bencina je že izteklo; odprl je pokrov in s svojo svetilko posvetil v odprtino. Pri tem se se plini vžgali in je nastala eksplozija. Rebeca je vrglo z vso silo na sosednji tir, pri čemer je dobil nevarne notranje poškodbe; razen tega je opečen po obrazu in rokah.

Večina je moč, ta lahko jemlje; manjšina pa mora biti zadovoljna, kar dobi.

Tisti ljudje, ki so dobro vzgojeni se imajo zahvaliti svojim materam.

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljate so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in liarah so bile včeraj sledeče:

Skupno s poštino:	
500 — Din.	\$ 8,75
1.000 — Din.	\$ 17,15
2.500 — Din.	\$ 42,75
5.000 — Din.	\$ 85,00
10.000 — Din.	\$ 169,00
100 — Lir	\$ 4,80
200 — Lir	\$ 9,25
500 — Lir	\$ 22,25
1.000 — Lir	\$ 43,25

Pri pošiljstvih nad 10.000 Din. ali nad 2.000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovano, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljate nakažejo po cenah onega dne, ko mi sprejmemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAVNO.

Vse pošiljate naslovite na—SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJŠEK & CEŠAREK
70-9th AVE. NEW YORK CITY

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovencev ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.
The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovencev established 1891. Edinost 1914.
Ishaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek.
Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.
— PUBLISHED BY: —

Edinost Publishing Company

1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
✓ SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
"	For United States per half year	\$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

Dopisi važnega pomena, ki se jih hoče imeti priročne v gotovi številki, morajo biti doposlani na uredništvo pravočasno in morejo biti prejeti vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

Entered as second class matter October 11th 1919. at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

In tako gre naprej..

V Illinoisu so zadnje čase zaprli za nedoločen čas že več premogokopov. Poročali smo to v našem listu. In te dni smo zopet čitali novico, da so zaprli v West Frankfortu tamošnji premogokop za nedoločen čas.

Poročilo pravi, da je s prekinjenim obratom v premogokopu zgubilo okrog 1200 delavcev svoj vsakdanji zaslužek v West Frankfortu.

Zalostna so ta poročila, ne toliko, ako bi zaprli premogokope samo v enem kraju iz kakega tehtnega vzroka. Ampak tukaj igra svojo vlogo druga politika. V unijskih premogokopih ni dela, unijski premogarji imajo vedne prostovoljne počitnice. V neunijskih premogokopih pa delajo noč in dan in svoje delavce visoko plačujejo. Marsikateri bo dejal, kako pa to? To je čisto enostavno; unijske premogorje hočejo gmotno izčrpati v kolikor največ se da. Na drugi strani pa visoke plače v neunijskih premogokopih vlečejo čezdalje več premogorjev iz unijskih v neunijske. To bo trajalo toliko časa, da bodo premogarski baronje videli, da so premogarsko unijo oslabili, tedaj pa bodo privitali premogorje v neunijskih premogokopih in jih bodo začeli plačevati, kakor pač se jim bo poljubilo. Tak je torej načrt premogarskih baronov v današnjih dneh.

Kapitalisti igrajo vedno take vloge. Njih ost izkoriščanja je neprestano obrnjena proti delavstvu. In ker se država ne briga za to administrativno politiko premogarskih baronov napram delavstvu, počenjajo ti vse, kar se jim poljubi, samo da bi trpina delavca, ki jim ustvarja in povečuje kapital tiščali k tlom in imeli uklenjenega v kapitalističnih suženskih verigah. Trpke so te besede, a so resnične.

Illinoiški operatorji igrajo napram organiziranim premogorjem čudno politiko, ki zahteva, da jo vsak premogor dobro premišljuje. Znani uradnik Augustus zveze vseh premogarskih operatorjev je te dni sklical v Clevelandu konferenco vseh operatorjev. Poročilo pravi, da illinoiški operatorji se te konference niso udeležili. Pravijo, mi se bomo držali pogodbe in je ne bomo prelomili. Ohajski in drugi pa so mnenja, da je sedanja plačilna lestvica premogorjev previsoka in jo hočejo znižati. To je seveda v tistih državah, kjer unijski premogorji dobro obratujejo.

Ta odklon illinojških operatorjev je treba prav tolmačiti. Razumeti je treba, da illinojški unijski premogokopi slabo delajo. Enega za drugim zapirajo. Neunijske pa polnijo z delavci in dobre plače nastavljajo. Vse to se razvija v nek nevidni bojkot proti organiziranim premogorjem v Illinoisu. Operatorji pravijo, mi ne bomo pogodbe prelomili. Kaj je to, če na drugi strani pa ne dajo

unijskemu premogorju zaslužka. To je samo umeten pesek v oči javnosti in premogorjem.

Vse to je vredno, da delovno ljudstvo premišljuje in zasleduje. Zakaj kapitalisti uničujejo delavske organizacije noč in dan, ker ga lahko, ker imajo proste roke. Država se ne meni, ali premogor dela vsak dan ali ne. Tudi se ne meni, ali je premogorju mogoče preživljati sebe in svojo družino s zaslužkom dveh ali treh dneh v tednu. Meni se pa nekdo, ki mu gre za življenski obstoj in to je delavec, ta pa se nima kam pritožiti, pa magari umre na cesti. Država v tem veliko zakrivi, ker drži križem roke v tem oziru.

V zakonodajah se kujejo postave in zakoni. Za vsako stvar je postava. Le en stan je, ki nima zaščite pred izkoriščevalci in to je delovni stan!

Reliance, Wyo.

Dela pri nas, to je v Rock Springs in okolici bolj slabo, namreč od dva do tri dni na teden in tudi drugače ni kaj prida. Kakor znano so v slabih časih "bossi" precej ošabni in porabijo vsako priliko, da ti rečejo: "Ako ti nočeš bo pa drugi, saj je dovolj ljudi."

Z veseljem čita človek A. S. — Edinost, ki res krasno razkrinkuje laži "prijateljev" slovenskih delavcev, pa naj se ti skrivajo pod rdečim ali narodnim plaščem. Edini so si v tem, da napadajo vse kar je katoliškega, ker pa njih trgovina potrebuje tudi katoličane, zatorej se včasih prav po kačje priljujejo na vse strani. Nehote se človek domisli časov, ko so nabirali za miljonski sklad, v imenu celega slovenskega naroda, potem so si ga pa rdeči bratci sami med seboj razdelili, to je naravnost zločinsko delo, izrabljati narodovo nesrečo v zasebne koristi. Ej sodrugi, zakaj ne uporabite nabranega sklada v obrambo zatiranih goriških, oziroma v zasedenem ozemlju živim Slovincem, katere trpinči vaš nekdanji bratec Mussolini. Narod ne bo nikoli pozabil, pa če se še tako umivate. Najbolj brezznačaje pa je G. N. oziroma njegov uredniče, ki bije sam sebe po zobeh. On je za časa volitev v Jugoslaviji (radi kupčije) povedal tudi kakšno resnično o bradatemu Pašiču in o njegovi samovladi, a je obenem prav z veseljem pogrevaj laži ljubljanskih liberalnih časopisov o preganjanju ljubljanskega škofa itd. Z drugimi besedami povedano, agitiral je s svojimi liberalnimi pajdaši za P. P. vlado, nasproti SLS., ki je edina res poštna in upoštevanja vredna stranka v Sloveniji. S tem je jasno pokazal, da v svojem sovraštvu proti katoličanom, je pripravljen prodati in zatajiti svoj narod, kakor kraljevi komisar, svoje rdeče prepričanje.

Razumljivo je njegovo laga-

nje proti slovenski katoliški družbi (dobro ve za kaj ga je strah) prav po otročje zasmehuje njeno delovanje za katoliški dnevnik, dobro vedoč, da bo to njegov konec — prej ali slej. Zatorej katoliški Slovenci na noge in z vso silo naprej do dnevnika!

Pozdrav vsem čitateljem tega lista!

—
Miha Ortar.

—
Rock Springs, Wyo.

Cenjeni urednik: — Upam, da boste natisnili te skromne vrstice v haš priljubljeni list, A. S. — Edinost. Skoro bi človek ne vrjel, da smo v mesecu marcu, tako lepo vreme imamo tukaj na zapadu. Minul je praznik sv. Jožefa in ljudje pravijo, da začnejo golobje in golobice kruliti na ta dan. Morda bo kdo oporekal, češ saj na zapadu ni golobov, a kdor ne vrjame naj vzame v roko Prosveto štev. 54, pa bo videl, kako se je postavil golobček na kup prašičevega gnoja in je zakrullil: "Oh ta cerkev, nič še nisem dal in sploh ne mislim dati, pa vseeno jo bodo delali kar brez mene. Jaz sem sam postavil hišo, pa nisem nič kolektiral zanjo." Pa to še ni vse, krulil je še dalje, koliko "šuhov" so ljudje potrgali za tiste "groše," a jaz sem imel pamet in nisem nobenega dal, pa glej ga spaka, vseeno so skupaj spravili tisočake za cerkev, imajo svoje šole, poleg tega pa še lastniju hišo. Zakrullil je tudi, da imamo dobrega gospoda. Da, da, to pa smeš vrjeti, da prav dobrega in baš tukaj Ti pokažeš Tvoje zelene možgane, kako zlobno zavijaš, ker se je gospod res toliko pobrigal za tisti svet, da je dal ob tistem času vedeti gotovim ljudem, za katere ga je kompanija odločila, da imajo te lote dobiti, ko bi se gospod ne bil pobrigal, prišli bi kakšni graftarji in bi lote pokupili od kompanije in bi jih ljudem prav po oderuško prodajali. Vidiš, tako so jih pa ljudje dobili za

primerno ceno, kajti svet bi itak tam mogli kupiti, ker pri vodi ne pustijo več ljudem živeti, radi nevarnosti pred vodo.

Mogoče je pa ta golobček nameraval tam kupiti lote in jih potem za drag denar naprej prodajati svojim sotrpnikom; no, tako vsaj za polovico dražje. Skoraj se mora vrjeti, da oni, ki ne dajo nič za cerkev imajo kar cele lonce denarja zakopanega, a kaj poma, ta prešmentani ta "črni" gospod je že preje zvohal in prekrizal pot graftarjem. Pa koliko dajejo za cerkev, pa koliko še bodo, saj mi nič ne pomaga kruliti. Tako je zakrullil, da res ne ve kam bi se obrnil. V nebesa ne veruje, v peklo noče, kam torej naj poleti po smrti?

Cenjeni čitatelji, oglašite se še iz drugih naselbin in nam sporočite, kako kaj pri vas ptički pojejo. Poleg tega pa vsi zavijamo rokave za naš dnevnik in jaz svetujem, da bi se ta kampanja ne zaključila preje, dokler se ne pride do dnevnika!

Pozdrav vsem za dnevnik A. S. — Edinost.

U. T.

VSEM ONIM,

kateri imajo naročen naš list "Amer. Sl. — Edinost" svojim domačim prijateljem ali znancom za v stari kraj, naznanjamo, da je večim izmed teh potekla naročnina. Ker je treba na one številke lista, ki gredo v stari kraj dajati znamke, so pri tem veliki stroški, zato prosimo vse one, kateri imajo naročen naš list za v stari kraj, da naj nam sporoče, ali hočejo imeti list še zanaprej naročen za v stari kraj ali ne. Prosimo, blagovolite to vpoštevati.

Uprava.

VSTAJA ŠKENDERBEGOVA

je ime zanimivi zgodovinski povesti, ki jo bomo začeli v kratkem objavljati v našem listu na zadnji strani. Ta zgodovinska povest sega v grško-turško zgodovino, predočuje turške nasilnosti in vojske na Balkanu, ter je zlasti za Slovence, ki so v prejšnjih stoletjih sami imeli opraviti s krvoločnimi Turki zelo zanimiva, ker pokazuje nasilnosti in vse zlobne metode turških krvoločkov proti raznim kristjanskim narodom na Balkanu.

Zato opozarjamo vse naše cenjene čitatelje na to zanimivo povest, da jo naj čitajo od začetka, da jim ne bo pozneje žal, ako bi jo prezrli in zamudili.

Slovenci ne pozabite na to resnico, da za kolikor se je zadržala leta ojačil med nami katoliki, za toliko so se ojačila naša društva in vsa naša fronta!

Naša dolžnost je, da ne odnehamo, dokler ne dobimo katoliškega dnevnika, ki bo nas branil in ščitil pred sovražniki!

Že večkrat sem omenil, da s socialisti se pametno polemizirati ne da. In to ne trdim tjavendan, niti iz hudomušnosti kot Mr. Molek! Že svojih 15 let zasledujem razne polemike, ki so jih predstavnik slovenskih socialistov v Ameriki z raznimi osebam i t d. Pa vedno so enaki. Svoje nazore, ki so jih načrpali iz razne nezanesljive in direktno lažnjive oz. izmišljene literature usiljujejo, kakor jud svoje blago, ki če ga stokrat vržeš čez vrata in mu pokažeš, da ne maraš njegovega blaga, ti stokrat pride skozi zadnja vrata in ga vedno na novo usiljuje. Zato se s takimi polemizirati ne splača, ker resnice noče razumeti, še manj pa jo priznati.

Njih namen, osebito Mr. Molekov je samo smešiti. Naj bo argument še tako resničen in stvaren, on hoče imeti zadnjo besedo; te navade, da bi resnico priznal on nima in jo še nikoli imel ni!

Mr. Molek je v št. 66 lawndalske tetke pokazal svoj hudobni namen. Pokazal se je v isti nagoti, kakor tedaj, ko je urejeval najbogokletnejši slov. list Gl. Smrdobe pred leti. Pokazal je, da on nima namena za stvarno polemiko, ampak da on hoče vršiti še naprej potvarjanja in farbanja!

Jaz sem to omenil predno sploh sem mu dal priliko za stvarno polemiko, da z njim se stvarno polemizirati ne da. Prav tako ne, kakor z njegovim bosom Zafkrnikom ne. In Mr. Molek pomožni urednik rdečega lawndalskega lajbžurnala s svojimi čenčami, potrjuje, da je res tako! Sedaj vsaj vemo kak ptiček Mr. Molek je! —n.

Prispevano.

So. Chicago. — Naprednjaki bi vsi radi bili učeni. Če je le zna surovo čez vero in duhovnika zabavljati, pa misli, da je učen naprednjak. Potem pa tudi značajni so! Naprednjaki so, vera jim je od več, delaven duhovnik največja zapreka, ampak kljub temu so tako visoki značajni, da so že pri katoliških družtvih. Takega "naprednjaka" imamo tudi v So. Chicagi, ki se ne piše Dolenjc, ampak Gorenjc! Ta napredni komitaš je upadel zopet čez granico in zalajal te dni nad našo katoliško napredno naselbino. Prejšnje duhovnike je blatil po časopisu in sedaj misli, da bo še sedanjega. Toda slabo je naletel. Nad njegovo klobasarijo v Prosveti se vsa javnost zgraža. On hoče delati zgago, kakor je to navajen. Toda to pot je slabo naletel. Vse naj v svoj koš stlači Jakoba in vse druge, pa še nič ne bo opravil, ker ga predboro poznamo. Pri nas si odpravil! — F. S.

Jutranja zvezda.

Napisal H. Rider Haggard.
Iz angleščine prevel
Peter M. Černigoj.

"Velikaši in ljudstvo," je govorila, "bogovi so v svoji modrosti dovolili, da se je izvršilo strašno dejanje. Gost Egipta in njegovi stražniki so bili ubiti pred egipčanskim kraljem, pri njegovi pojedini in v njegovi navzočnosti in vsepovsod bodo govorili, da se je to zgodilo po izdajstvu. Toda vi veste prav tako dobro, kakor jaz sama, da se ni zgodilo po izdajstvu, marveč po nesreči. Božanski princ, ki je mrtev, se je po običaju svojega naroda napil, kakor ste vsi videli, in je v pijanosti udaril plemenitega moža, egipčanskega grofa in faraonovega častnika, ki je bil določen, da mu v večjo čast streže, ga je žalil s podlimi nazivi in je izdrl meč, da ga ubije. Ali je to res? Ali ste to videli in slišali?"

"Da," so odgovorili svetovalci in poslušalci.

"Nato je" je nadaljevala Tua, "častnik pozabil na vse, razen na svojo oskrunjeno čast in se je drznil boriti se za svoje življenje celo proti princu iz Keša. Ker je bil boljši borec, ga je premagal. Nato so napadli služab-

niki princa iz Keša, njega in faraonova stražo, a so bili premagani in večinoma pobiti, ker ni med navzočimi nihče imel orožja, da jih loči. Ali sem govorila resnico?"

"Da, o kraljica," je v imenu navzočih odgovoril njih zastopnik. "Rames in kraljeva straža je malo kriva te nesreče." Ostali so mu mrmraje pritrjevali.

"Da bo naše gorje še večje," je nadaljevala Tua bolj samozavestno, zakaj prepričala se je bila, da gledajo vsi z njenimi očmi, "so bogovi udarili faraona, mojega očeta. On spi; ne more govoriti; ne vem, ali bo živel, ali umrl, in zato menim, da moram kot pravomočna kraljica Egipta odločevati namesto njega, kakor je ugotovljeno za take slučaje, zakaj zadeva je zelo nujna in je ne sme odlagati. Ali je vaša volja," je pristavila, obrnivši se k svetu, "da ukrenem, kar bom s pomočjo bogov za najboljšo spoznala."

"To je pravično in primerno," je odgovoril vezir, kraljev tovariš, v imenu vseh drugih.

"Duhovniki, velikaši in ljudstvo," je nadaljevala kraljica, "kako naj torej ravnamo v tej težki zadregi? Ker govorim z vašim poblastilom in v imenu vas vseh, morem ukazati, naj pobijejo grofa Ramesa in vse druge izbrane možje, ki jih faraon ljubi in ki so se bojevali z njim. Resnično," je pristavila po-

čas, "hotela bi to storiti, zakaj dasi je Rames pretrpel neznosno sramoto, ki je noben plemenitaš tudi od princa ni dolžan prenašati, in če prav so se on in njegovi vojaki borili zgolj zato, da rešijo svoje življenje in pokažejo Nubijcem, da Egipčani nismo ničvredni ljudje, je vendar gotovo, da so premagali in pobili prestolonaslednika iz Keša ter njegove črne velikane, ki so bili naši gostje; in s takim dejanjem so napravili svoje življenje."

Premolknila je in čakala; čeprav so se tuintam oglašali glasovi, ki so pritrjevali "da," ali "umreti morajo," so ostali mrmrali, da ne soglašajo. Družba je bila v svojem srecu z Ramesom in faraonovo stražo. Bili so celo ponosni na spretnost in pogum mladega kapitana in veseli, da je Nubijce, ki so jih sovražili s starodavnim sovraštvom, premagala manjša množica Egipčanov, med katerimi so imeli prijatelje in sorodnike.

Medtem ko so se razgovarjali med seboj, je Tua vstala ter stopila k faraonu, s katerim so se ukvarjali zdravniki; drgnili so ga po rokah in mu oblivali glavo z vodo. Takoj nato se je zopet vrnila s solzami v očeh, zakaj ljubila je očeta, in je spregovorila z resnobnim glasom:

"Ah, faraonu je zelo slabo. Hudobni Set ga je udaril in bridko je, ljudstvo moje, da ga bomo morda izgubili in da nas bo zadela ta nesreča zaradi slabega obnašanja kraljevskega princa; jaz ne morem pozabiti, da je on zakrivil vse gorje."

Poslušalci so pritrldili, da je to velika nesreča in so se jezno ozirali po Nubijcih, ki so še ostali živi. Toda Tua se je zbrala in je nadaljevala:

"Prenašati moramo udarce, ki nam jih usoda pošilja, in ne smemo dopustiti, da bi meč pravice otopel zaradi naše osebne nesreče. Kakor sem torej rekla: Dasi jih ljubimo kot svoje brate in soproge, vendar morajo grof Rames in njegovi vrli tovariši umreti sramotne smrti, kakršna se malo spodobu cvetu faraonove straže."

Zopet je premolknila, nato pa je nadaljevala sredi najgloblje tišine: celo zdravniki so se nehali ukvarjati s faraonom, da slišijo ukrep najvišjega egipčanskega sodnika.

—
VSAK NAROČNIK NAJ PRIDOBI ENEGA NOVEGA NAROČNIKA NA KATOLIŠKI DNEVNIK!

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLO.

NASLOV IN IMENIK GLAVNIH URADNIKOV ZA BODOČA 4. LETA.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Adolph Anžiček, 4701 Grant Street, Denver, Colorado.
1.) Podpredsednik: Frank Boitz, R. R. — 1, Box 171, Pueblo, Colorado.
2.) Podpredsednik: Frank Mohar, 514 W. 2nd Street, Leadville, Colorado.
Tajnik: Frank Skrabec, 4822 Washington Street, Denver, Colorado.
Blagajnik: Joseph Videtich, 4485 Logan Street, Denver, Colorado.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg. Pueblo, Colorado.

NADZORNI ODBOR:

1.) Predsednik: Frank Okoren, 4823 Emerson Street, Denver, Colorado.
2.) Nadzornik: Peter Geshell, 3952 So. Broadway, Denver, Colorado.
3.) Nadzor.: Michael Kapsch, 508 N. Spruce St. Colorado Spring, Colo.

POROTNI ODBOR:

1.) Predsednik: Anton Kochevar, 1206 Berwind Ave., Pueblo, Colorado.
2.) Porotnik: Frank Strben, Box 707, Ely, Minnesota.
3.) Porotnik: Frank Ambrose, Box 75, Tooele, Utah.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

2.) John Kocman, 1203 Mahren Avenue, Pueblo, Colorado.
3.) John Starčič, 4576 Logan Street, Denver, Colorado.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec — Edinost", Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavne tajnika. Vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem, spremembe zavarovalnice, kakor tudi sumljive bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priključijo. Kdor želi postati član zveze naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva. Z. S. Z. za ustanovitev novih društev zadostuje 8 oseb. Glede ustanovitve novih članov pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENCIM PRISTOPAJTE V ZAPADNO SLOVANSKO ZVEZO!

DOPIS.

Denver, Colo.

Namenila sem se napisati par vrstic kot predsednica dr. Kraljica sv. Rož. Venca, št. 7, Z. S. Z. V našem novem glasilu Amerikanski Slovenec in Edinost, kateri po mojem mnenju bo veliko pomagal k napredku Z. S. Z.

Zatorej moram konstatirati, da tukaj v Denverju, kar jaz slišim smo prav zadovoljni z novim glasilom.

Sedaj pa k stvari. Naše društvo št. 7, Kraljica sv. Rož. Venca misli prirediti veselico dne 18. aprila za v korist naše blagajne.

Ker je bil dolg predpusten čas in smo takorekoč se dobro odpočili, se potem tudi lahko, katere podplati srbe malo zasujejo. Torej tem potom uljudno vabim vse naše članice, njih soproje, kakor tudi člane dr. sv. Martina št. 1, Z. S. Z. in druge rojake in rojakinje ter naše sobrate Hrvate in Hrvatice, da se mnogoštevilno udeležijo. Pozabiti pa ne smem naše sosedne naselbine Friderick, društvo "Hrabri Slovani" št. 17, Z. S. Z. Tudi nje uljudno vabim, da nas posetijo v enakem slučaju, da oni kaj prirede bo Vam naše društvo drage volje na razpolago. Za zabavo in mehke pijače in jedila (lunch) bo skrbel za to pripravljeni odbor.

Dalje tudi pozivljam naše članice, da zavarujejo svoje otročičke pri Z. S. Z. kakor tudi, ako ima katera kako sorodnico ali prijateljico. Naj ji po-

jasni, da Z. S. Z. je na dobri finančni podlagi in zanesljiva ter naj jo pripelje pod prapor Z. S. Z. in k našem društvu, katero po velikosti po članstvu je sedaj 4. Ampak gledale da bomo, da bomo tako daleč začele agitirati, da bo naše društvo prvo in imelo največ članic iz med vseh. Malo se bojimo, da ne bi Slovan št. 3, sv. Martina st. 1 Pl. Bratje št. 5, ali Western Star št. 16, na noge stopila; toda bojimo se ne, le delujmo bomo videli, kateri bo zmagal. Jaz pravim, da me ženske od dr. št. 7, znamo pač včasih tudi nekaj narediti, ako se zavzamemo. (Toraj look out) zgoraj omenjena društva, da Vas ne prekosimo.

Toraj na delo za Z. S. Z. za zapadno organizacijo!

Letos se bo vršila konvencija Z. S. Z. v Denver, Colo, meseca avgusta, torej bi tem potom priporočala sosestram, da naj vsaka dobi po eno članico pa se bo naše število podvojilo, ko se bo delegacija sestala na 7-mem glavnem zborovanju Z. S. Z.

K sklepu sosestersko pozdravljam vse člane in članice Z. S. Z. In Z. S. Z. pa želim obilo uspeha, da bi imela 2000 članov ob koncu tega leta v starostnem in 1000 v mladinskem oddelku!

Aug. Andolshek, preds. dr. Kraljica sv. Rož. Venca, št. 7, Z. S. Z.

Katoliški Slovenci moramo dobiti svoj katoliški dnevnik!

Dr. Fr. Derganc:

ZDRAVSTVO.

VNETJE SLEPIČA (apendicita).

V zadnjih letih se je zopet zgodilo, da je umrlo več bolnikov za vnetjem slepiča. In čudno, večinoma iz takozvanih boljših, izobraženih krogov. V vseh slučajih so zakrivilo smrt bolniki sami, ker so prepozno poklicali zdravnika, ali pa iz strahu odklonili nasvetovano operacijo.

Zato je zopet potrebno, da opozorimo občinstvo na glavne znake, po kojih se takoj in zanesljivo spozna obolenje za vnetjem slepiča (apendicita). Navadno jih že priprosti, a čitajoči ljudje natančno poznajo. Tako sem že večkrat doživel, da so prišli bolniki v mojo ordinacijo s prošnjo: "Prosim pogledjte, gospod primarij, ali je res? Mislim, da sem danes ponoči obolel za vnetjem slepiča, za apendicito."

Torej kaj je slepič? Kaj je vnetje slepiča? Kako se spozna vnetje slepiča?

Slepič je malo in drobno, glišti podobno, 7—14 cm dolgo črevesce, priraščeno na slepo črevo, ležeče na desni strani spodnje polovice trebuha, torej spodaj in na desno med popkom in kolkom.

Vnetje nastane zmiraj po bakterijah, tistih najmanjših, kakor solnčni prah velikih, s prostim očesom nevidnih glivic, ki povzročajo tudi druga vnetja in nalezljive bolezni.

Kako pridejo bakterije v votlino slepiča? Naravnost iz slepega črevesa skozi odprtino, ustje slepiča, ali pa s krvjo po krvnih žilicah. V slepiču naseljene bakterije povzročijo vnetje, to se pravi slepič zateče, postane rudeč, močno boleč, posebno na pritisk, v votlini se začne nabirati in na mestu najhujšega vnetja pregnije črevesce v večjem ali manjšem obsegu, tako se izlije kužni gnoj med trebušne votline in povzroči enako splošno vnetje trebušne mrene, za katero ne poznamo zdravlila in zato navadno nesrečno konča s smrtjo. Vnetje trebušne mrene je vedno smrtno nevarna bolezen.

Kjer se vnetje slepiča hitro razširja in napreduje v 12—24 urah, tam pravimo, da je nastopilo akutno vnetje.

Kjer se pa vnetje v lahkih stopnjah z bolečinami ponavlja, ne da bi prišlo do gnojenja, tam govorimo o kroničnem vnetju slepiča. Tako kronično vnetje se lahko izpremeni vsak čas v akutno, gnojno in smrtonovarno.

Imamo tudi tri glavne znake, ki si jih mora dobro zapomniti vsak človek in po katerih takoj in zanesljivo spozna svojo bolezen:

1. Nenadno, kakor bi tresčilo, nastopi huda bolečina v desnem spodnjem trebuhu med popkom in spodnjim kolkom, včasih najprej samo okoli popka; ta nenadna bolečina postane posebno občutna, ako pritisnemo s prsti na desni, spodnji, kakor deska napeti trebuh; ostali trebuh ostane mehak in na pritisk neobčutljiv.

2. Človeku postane slabo za bljuvanje, začne se mu vzdigovati in izpahovati.

3. Toplomer pokaže zvišano telesno toploto od 37,5 stopinj do 38, 39 stopinj, C.

Kaj moraš storiti, ako te napade nenadna bolečina v desnem spodnjem trebuhu in slabost za bljuvanje?

Takoj, niti za uro ne smeš odložiti, se moraš podati k najbližnjemu zdravniku, ki ti ugotovi stopnjo vnetja in določi način zdravljenja.

Kako se zdravi vnetje slepiča? Ker nikoli naprej ne moremo vedeti, kako se bo vnetje izteklo, moramo pustiti vneti slepič v vsakem slučaju z operacijo odstraniti.

Izkustvo vseh zdravnikov je dokazalo, da operacija v prvih 48 urah po začetku vnetja, takozvana rana operacija, ni nevarna.

Operacija po preteku 48 ur, takozvana pozna operacija, je tem nevarnejša, čim več dni je minulo po začetku vnetja.

Operacija v slučaju kroničnega vnetja, takozvana operacija v odmoru (intervalu), tudi ni nevarna.

Človek je rojen zabavljač; že ko na svet pride joka in kriči in potem celo življenje najraje zabavlja.

\$2,000.000 se potrebuje za Murphysboro, Ill.

Murphysboro, Ill. — Središče katastrofe, ki je opustošilo mesta in bilo usodolopno za številne družine je mesto Murphysboro. Danes je na tem prostoru vse živo onih, ki si prizadevajo popraviti, kar je porušena. Ni to lahka naloga, najmanj \$2,000.000 bo potreba, da se le deloma zaceli rana. Skupna škoda; oziroma svota, s katero bi se dalo poravnati materialno škodo v vseh prizadetih mestih bi po mnenju izvedencev bila komaj zadostna \$10,000.000. Seveda, ako bi o ni, ki pijejo delavsko kri imeli srce do sirot, bi ta svota bila kmalo skupaj.

Očividce opustošenih mest je dejal pri pogledu na te kraje, da človeka presune v srce. Rekel je, da je videl trupla, ki so bila razmesarjena, da jih ni bilo za spoznati. Nikoli ne bom pozabil, tako je dejal, ko sem pomagal zdravniku, ko je nesrečnejšem rezal zmečkane ude, ne da bi jih omotil. Njih stoki mi bo zvenel vedno v ušesih.

Družinska tragedija.

Paterson, N. J. — Dva detektiva sta preiskovala neki roparski slučaj, pri čemer sta našla na zapuščenih cesti tukaj v bližini mrtvi trupli Mr. Robert Noomana, starega 39 let in njegovo soprogo, Mrs. Katherine Dempsey, staro 23 let, katero je Nooman ustrelil do smrti, nato pa še sebi pognal kroglo v glavo in bil na mestu mrtev. Truplo ženske je bilo v Noomanovem avto, dočim je bilo truplo morilca najdeno ob cesti, poleg katerega je ležal revolver. V avto se je nahajala, ko so prišli detektivi mimo tudi sestra umorjene, ki je izpovedala, da je to storil Mr. Nooman. Vzrok umora in samomora pa ni objavljen.

CLEVELANDČANJE!

kadar potrebujete pogrebnička se spomnite vedno na prvi slovenski pogrebni zavod

GRDINA IN SINOV
1053 — E. 62nd St.
CLEVELAND, OHIO
Primitve za bližnji telefon in po-
ključite:
Randolph 1881 ali 4550.

Bog je ljubezen in kjer ni Boga, tam ni ljubezni.

Za pravega Slovenca (ko), je najbolj priporočljivo katoliško društvo.

KNJIŽEVNOST.

"Prerod" je ime listu, ki izhaja v Ljubljani. Izdaja ga mesečno družba "Sveta Vojska." Prerod sam vsebuje 16 strani, kot priloga izhaja vred s Prerodom list "Zdravje." Oba sta mojstersko urejevana in igrata zelo vzvišeno vlogo na polju slovenskega časnikarstva. Njih glavno geslo je "treznost in zdravje." Ker se ta list bori za tako vzvišene cilje in namene, zasluži, da ga Slovenci doma in v Ameriki vsestransko podpirajo z naročbo. Naročnina stane za celo leto za Ameriko \$1.00. Posamezna številka stane 10c. Za Ameriko pobira naročnino za ta list uprava "Amerikanskega Slovenca-Edinost." Poslali so nam nekaj izvodov zadnje številke "Preroda" za mesec marec. Kdor jih hoče naročiti naj piše po nje stane 10c. List je vreden vse pohvale in ga vsem toplo priporočamo.

"Mladi Junak" je list za slovensko mladino, ki ga izdaja tudi družba "Sveta Vojska" v Ljubljani. Namen tega lista je vzgojiti trezno in boljše slovensko mladino. Izhaja vsak mesec razun počitnic in stane za Ameriko 25c. Posamezna številka stane 5c. Tudi teh smo prejeli nekaj izvodov marčeve številke. Priporočamo mladini, da piše po nje, ker v tem listu se najde zlate nauke za mladino. Naročnino za Ameriko sprejema uprava

"AMER. SI. — EDINOST"
1849 — West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

POSOJILO

POSOJILA na prve in druge vknjižbe.

Druge vknjižbe kupujemo v znesku \$200.00 do \$5,000. Lahka odplačila na 6 odstot. in zmerna provizija. Kupujemo vrednostne papirje LOUIS STERN & CO. soba 1029 Burnham poslojje 160 N. La Salle, St. CHICAGO, ILL.

Rojakom in rojakinjam v Waukegan -- No. Chicago

Naznanjam, da sem dobil veliko zalogo moških in deških oblek, kakor tudi obleke za deklice "Children Dresses" in tudi za ženske "Ladies Dresses".

V zalogi imamo tudi za naše gospodinje vsakovrstno blago za ženske obleke in raznovrstna druga oblačila.

ČEVLJE

Za spomladno in poletno sezono, vsake vrste različnih stylov in barv, za moške, fante, ženske, dekleta in za otroke. Delane vse iz jako trpežnega usnja, delo jamčeno, cene zmerne.

Vsem se priporočam za obilni obisk.

Frank Opeka

Lastnik

502 — 10th Street.

WAUKEGAN, ILL.

SPOMLADANSKA RAZPRODAJA

Katera Vam bo prihranila čas in denar. Mi prodajamo samo najboljše blago, katerega za take cene drugje ne dobite. Naše blago garantiramo. Ako z našim blagom niste zadovoljni Vam povrnemo denar.

BOY'S TWO PANTS SUITS

Obleke za fante z dvema paroma hlač. Vsakovrstne rujave in druge mešane barve kot Powder Blue vse volnene in declane po najnovjšem stylu. Za fante od 8. do 17. leta.

\$4.50; \$9.95; \$12.50

MOŠKE HLAČE

vsake velikosti in barve za vsaki dan in tudi boljše za nedelje in praznike. Cene:

\$1.98; \$2.25; \$3.50; \$4.75 in \$6.00

MATERE POZOR!

Za dekleta imamo letos ene najlepših oblek "GINGHAM CREPE" in "Silk Crepe" najnovjši style, lepo trimane vseh barv, kar jih ima mavrica. Za dekleta od 2. do 14. leta

od \$1.48 do \$4.25

ZA PRVO OBHAJLO

imamo za deklice lepe obleke Voile \$2.98, lepo narejene, direktno iz fabrike, kakor tudi za fante Blue Mixed in Powder Blue.

LADIES APRON DRESSES

Ženske predpasnike in Apron Dresses Gingham Crepe, Silk Crepe and Pangee vsake vrste barve, lepo trimane. Velikost 36. do 52. Cene so:

Ceneje kot drugje.

FREE

BOY'S CAP free with every Suit over \$5.00 to match the Suit.

Double Stamps vsako sredo in petek!

FRANK BANICH

NAJVEČJI SLOVENSKI DEPARTMENT STORE V CHICAGO.

1902-04 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

NAJSTAREJŠI SLOVANSKI TRGOVEC Z ŽELEZNIČNO V MESTU CHICAGO JE:

A. M. Kapsa

2000 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.
Phone: CANAL 1614.

Trgovina vsakovrstne železnine, strojniške naprave, električne potrebščine, cevi za plin, avtomobilske potrebščine, vse železne potrebe za postavljene garage ali hiš. 1500 drugih različnih predmetov v zalogi. Naše cene so najnižje!

Blago dovažamo na dom, v vsaki del mesta ali predmesta. Začnite trgovati z nami in ostali boste naši stalni prijatelji.

(S. & P.)

INFLUENZA

Ne zanemarjajte prehlada. Zanemarjanje vodi do INFLUENCE in PLJUČNICE. Takoj ko se počuti prehlajenega se poslužite pravega

ANCHOR

PAIN EXPELLER

Varstvena znamka reg. U. S. Pat. Off. — Z drgnjenjem se odpravijo vse bolečine.

Kupite takoj eno steklenico v lekarni in imejte jo pri rokah.

HAGARIN SIN

ROMAN. PAUL KELLER. — F. O.

Pri tisočih obrtnih velikega mesta so dobili svoj kruh. Pohl, Italijan, si je izposodil pri Robertu 150 mark in pričel kupčevati z drobnarijo, katero je prenašal v košari. Kmalu je bil v vseh gostilnah najbolj priljubljena oseba. Vrnil je vestno vse Robertu in postal po petih letih premožen gospod. Njegove dovtype in posebnosti v izražanju so mu bolje plačevali kot blago. In če si je zmisli kak nov dovtip, je zasluzil več denarja kakor dober pisatelj z dobrim, majhnim delom.

Schulze, pek, ni dosegel nič. Hrepenenje njegovih nog po potovanju ga je gnalo še nekolikokrat v tujino. Slednjič je našel tudi on poklic, ki je bil zanj: raznašal je klobuke pri neki trgovini z ženskimi klobuki.

Steiner je začel z majhnim; bil je oskrbnik v neki trgovini. Toda njegova vesela narava, njegova zvestoba in naravna častljivost ni ostala prikrita pametnemu trgovcu; naredil ga je za vratarja svoje zasebne hiše, ki je dobila s tem vspešen okras.

Pameten človek je kakor kockast kamen; za vsako stavbo je na mestu. Na barvo se ne gleda, velika stavbena družba pobarva vse sivo.

Robert je hodil po mestu, kot bi se mu sanjalo. Nobene dobre službe ni našel. Nečlikokrat so mu vzeli mesto drugi, ki so bili manj boječi kot on.

Tako je postal končno pomožen delavec v neki tovarni.

Ko je imel službo, je pisal staremu očetu in stari materi. Ni mogel, da ne bi držal obljube; toda toliko pameten in pravičen je še bil, da je uvidel, kako neumno, pregrešno bi bilo, če bi izvalil starca iz lepega doma v to črno, šumno mesto. Povedati jima je hotel samo, da je prišel do kruha, da več ne berači in ne prezeba. Dalje je pisal, da naj ostaneta na svojem domu in ga obiščeta, če hočeta. Za več mesecev naj ga obiščeta.

19. delebtra je prišlo to pismo nazaj. Pismonoša je zapisal s svinčnikom na zadnji strani: Umrla.

To je bilo naznanilo, ki ga je prejel Hagarin sin o smrti svojih zadnjih sorodnikov.

Tisti dan je zgubil Robert službo, ker je ušel od dela. Pisal je Gottliebu Peukerju in čakal potem dneve in dneve, dokler ni dobil odgovora.

DRAGI ROBERT!
Tvoj dobri stari oče in stara mati sta mirno zaspala. Umrla sta oba istega dne. Znano ti je, da sta šla vsako sredi v mesto na trg. Tako sta tudi še delala, ko si Ti odšel. Preveč žalostna nista bila. Saj imava vnuka, sta dejala, in Marta se ni zgubila in je lepo umrla.

Zato sta bila dobre volje. Ko sta pa šla nekoč zopet v mesto, ju je dobil domov grede hud vihar. Nakopala sta si smrt. Prehladila sta se in prišla se ju je pljučnica. Dr. Friedlieb, Kristina in jaz smo bili tam. Ležala sta skupaj in vedno pazila, da ne bi drugi prej umrl. Najprej je umrl oče. Mati je še zelo jokala, toda preden je minil dan, je bila tudi ona

mrtva. Dragi Robert, ne žaluj, privošči jima mir!

Glede Tvojih sorodnikov z očetove strani —"
Od tukaj dalje ni več bral.

Po treh dneh, katere je posvetil spominu starega očeta in stare matere, je prepisal začetek Gottliebovega pisma, pisano samo je pa vrgel v peč.

Tudi Gottlieb Peuker ni več pisal. Teichave zanj ni bilo več.

Dve leti sta minuli v pusti službi. Zgodaj zjutraj je klicala doneče tovarniška piščalka na delo. Kot suženj brez volje, kot obsojenec je šel Robert, kot bi ga priganjal žvižg z bičem. Ni bil priden pri delu, pa tudi len ne. Tovariši ga niso ljubili. Govoril je malo, boječ je bil vedno in zamišljen, nikdar vesel, surove zabave mu niso ugajale.

Nekaj malega so mu še poslali, ko so prodali Hellmichevo kočjo. Denar je polagoma porabil; kajti večkrat je bil bolan in za delo nezmožen.

Z veliko trmo je zavračal vsako zvezo s Teichovo. Pisem, ki so prihajala od tam, ni sprejemal. Dr. Friedlieb se je končno napotil, da bi ga poiskal, pa je bil tako nepreviden, da se je brzojavno napovedal. V gnezdu ne najde ptička. Gosliničarka, čisto preprosta ženica, izroči doktorju zaprto pismo. "Vso noč je pisal, pravi. Doktor se vsede na stol in bere: VELESPOŠTOVANI GOSPOD DOKTOR!"

Zal mi je, da ste brez koristi napravili tako dolgo pot. Ne morem z Vami govoriti, zato se bom preselil drugam. Vem, da ste mislili dobro z menoj in bili prijazni, tako tudi Vaša žena in — Vaš tast. Mnogo velikih darov sem prejel od Vas. Ene pravice mi pa niste dali. Vseh Vas je bilo mene sram. Ko bi ne bila umrla moja mati, mi pač ne bi bila mogla mnogo dati, ker je bila uboga služkinja, toda povedala bi bila ljudem, da sem njen sin. Ne bi se me bila sramovala, četudi sem bil dekletu v mnogo večjo sramoto kakor za — Vašega tasta. Stari oče in stara mati se me tudi nista sramovala; kot vnuka sta me sprejela z velikim veseljem. Dala sta mi pravico, da sem njun, zato sem vse od njiju sprejel kot sveto dedščino. V hiši Vašega tasta so me pa skrili in zakrili in mi dajali miloščino in gospa je rekla, da sem dedinolomec. Tega ne morem prenesti, rajši hočem poginiti. Slabo mi je šlo, po cestah sem beračil. Ne prihajajte več, velespoštovani gospod doktor, tudi mene ne bo več v Teichavo. Naj bo s tem vsa končano.
Robert Hellmich.

Kovall & Sons

ELY, MINN.

Trgovina z vsakovrstnim mešanim blagom.

V naši trgovini dobite vsakovrstno blago, ki se da dobiti v DRY-GOODS-STORE trgovini. — V zalogi imamo vedno najboljše vrste grocerije in meso. — Rojakom se najtolpleje priporočamo v naklonjenost!

ROJAKI V SO. CHICAGO

ALI SE NE VESTE DA JMA

JOS. GORNIK

na

9476 — Ewing avenue

v zalogi vedno najboljše grocerijsko blago, vsakovrstna meso, sveže in prekajeno. Parutnino in vse kar slovenska gospodinja potrebuje?

Vsem se priporoča v poset!

'Šur Majk!'

KARKOLI SE DA TISKATI IN KARKOLI NAROKJE DRUGJE, TO NAREDIMO TUDI MI!" TO SO BESEDE NAŠIH TISKARJEV.

Naša Tiskarna

izdeluje tiskarska dela lično in točno. Že na stotine slovenskih in hrvatskih društev smo zadovoljili in zakaj ne bi še Vas?

Vsem cenjenim društvom se priporočamo, za vsakovrstne tiskovine, kot pisemski papir in kuverte z naslovi v vseh velikostih in različnih barvah.

Prav tako se priporočamo tudi posameznikom, trgovcem in obrtnikom, da se spomnijo nas, kadar potrebujejo kako tiskarsko delo.

Zmerno ceno, lično in točno narejeno delo jamčimo vsakomur!

TRGOVCI IN OBRITNIKI

ALI ŽE VESTE?

da ni businessa, če se ne oglasa. Kako naj ljudje pridejo k vam, če ne vedo za Vas? Poslužite se v tem oziru lista

A. S. EDINOST

ki zahaja v vse slovenske naselbine v Ameriki. Vsak katoliški Slovenec ga čita in je nanj naročen.

Oglašanje v našem listu je uspešno. Poskusite in prepričajte se!

Enako se priporočamo tudi cenjenim društvom, da se ob priliki prireditev spomnijo na naš list in objavijo v njem svoj oglas, ki jim bo mnogo koristil.

Vsa naročila pošiljajte na:

TISKOVNO DRUŽBO EDINOST

1849 W. 22nd St.

Chicago, Ill.

Ljubavna tragedija.

Razni zločini, samomori, pojoji in umori, ki se dnevno dogajajo v kršni Hercegovini, so večinoma vzrok nesrečne ljubavi. Tako se je tudi te dni v Rječnici pri Mostarju odigrala ljubavna tragedija, ki je zahtevala tri človeške žrtve.

Ljubica in Milan sta bila srečen par, njuna ljubezen je bila neizmerna in zdelo se je, da ju ne bo ločila nič na svetu. Toda sreča je bila opoteča. Ljubica ni bila zadovoljna z enim samim ljubimcem, ona jih je imela več. Pozabila je na vse obljube, ki jih izrekla Milanu, prelomila je besedo in padala vedno nižje ter nižje.

Milan je vedel za početje Ljubice, ali navzlic temu, da mu je težilo dušo, je vendar molčal in zavračal je vsa opravljanja o nezvestobi Ljubice, češ to so samo zlobni jeziki, ki hočejo, da uničijo njegovo srečo. Ljubica je postala napram Milanu vsaki dan hladnejša, njuna vroča ljubav se je topila, kakor se taja sneg na solncu. Milan je pričel sumiti o zvestobi svoje izvoljenke in sklenil je, da jo zalezuje. Dolgo časa je bil na preži, toda sreča mu ni bila naklonjena. Končno pa se je vendarle prepričal o nezvestobi Ljubice.

Nekega dne je opazil Milan Ljubico, ki se je nekako bojazljivo sprehajala po parku v smeri, kjer pravzaprav ne bi imela ničesar iskati. Milana je zadeva zanimala in sklenil

Phone: Canal 0537—5889
Chapel 2046 West 23. St.

MRS NICHOLAS GOETTERT

Pogrebni zavod

Se priporoča Slovincem in Hrvatom

2046 W. 23rd Street,
CHICAGO, ILL.

KRITJE STREHE.

3 — popravila na strehi garantirano delo za \$4.00. Prevzamemo delo na vsakem delu mesta. Obstoimo že 34 let: kot največje to zadevno podjetje v Chicagu. Unijski delavci.

J. J. DUNNE ROOFING CO.
3411 Ogden Ave.
Phone Lawndale 0114.

je, da jo nadzoruje. Kmalu je opazil Milan, da prihaja z nasprotni strani Sima J., s katerim je bil že dalje časa sprt. Skoraj zameglilo se je nesrečnemu Milanu pred očmi in zagrabila ga je divja jeza, ko je videl, kako sta se Sima in Ljubica poljubala. Nenadoma mu je šinila v glavo maščevalna misel. Naglo je odhitel domov, snel s stene staro lovsko puško in jo nabil. Zatem se je vrnil na kraj, kjer je zalotil svojo nezvesto Ljubico. "Nezvesta in podli lopov, jaz Vama prinašam smrt!" je kriknil Milan nato je dvignil puško ter naglo oddal dva strela na presenečeni parček. Nato je pristopil umirajočima žrtvama, ki sta bili v tesnem objemu ter je oba večkrat udaril s puškinim kopitom po glavi, dokler se ni prepričal, da sta mrtva. Za tem je ponovno nabil puško, naslonil se je na drevo in si pognal kroglo v glavo. Nesrečnež se je zgrudil poleg svojih žrtev mrtev na tla.

Vsak človek ima več takih prijateljev, ki rajši vzamejo, kakor dajo.

FARMA NA WILLARD, WIS. NAPRODAJ.

obsegajoča 60 akrov. Oranega je 25 akrov, 16 akrov je gozda, ostalo je dobro zasejani pašnik. Hiša 24x30 s 5 sobami, svinjak, žitnica in garaža. Hlev je zgorel, zid še stoji in bi se dalo popraviti. Farma je oddaljena od postaje in cerkve dve milj, od šole pa pol milje in je v bližini državne ceste.

Za nadaljna pojasnila se obrnite na

JOS. PEKOL,
938 Adams St., Waukegan, Ill.

LOUIS STRITAR

se priporoča rojakom za naročila premoga, katerega pripeljam na dom. Prevažam pohištva ob času selitev in vse kar spada v to stroko.

Pokličite me po telefonu!
2018 W. 21st Place
CHICAGO, ILL.
Phone: Rosevelt 8221.

Clevelandčanje!

Ali veste kaj je Vaša dolžnost? — Well, Vaša dolžnost je ta, da naročite ali kupite vašo obleko, kakor tudi druge oblačilne potrebščine pri svojem rojaku:

Johnu Gornik

SLOVENSKA TRGOVINA Z OBLEKAMI IN KROJAČNICA.

217 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

Phone: ROOSEVELT 2586

SLOVENC!

Kadar ste se namenili dati slikati. Bodisi o priliki ženitve, ali v kakem drugem slučaju, ne pozabite, da je v Chicagu slovenski fotografist, ki izdeluje prav tako fine slike, če še ne boljše, kakor kdo drugi. Ta fotografist je:

M. Arbanas

SLOVENSKI FOTOGRAFIST

1147 — W. 18th St., Cor. May St. CHICAGO.

Razsvetlite Vašo klet!

Tekom jesenskih dni je klet jako popularen prostor v hiši. Tja se spravlja razne stvari za zimo. In kako je pusto, ako v kleti ni svetlobe. — In zakaj bi delali v temi? Pokličite nas, da vam razsvetljimo vaše temne kote in jih naredimo za vas prijazne in koristne.

Pokličite nas, ali pa k nam pridite, da se pogovorimo!

FIDELITY ELECTRIC CO.

FRANK SCHONTA, lastnik.

2049 West 21st Street, Chicago, Ill.
Pošljemo blago tudi izven Chicaga. Pišite po naš cenik.

(9—27, 10—1.)

Ali veste, kaj pomeni en nov naročnik od vsakega našega naročnika?

KATOLIŠKI SLOVENC!

smo klicani vsi brez izjeme na delo za katoliški dnevnik. Doba dela in dejanj je tukaj. Sedaj smo poklicani na delo. Naša skupna parola je sedaj, da mora Amerikanski Slovenec — Edinost dobiti

1000 NOVIH NAROČNIKOV!

To se bo zgodilo, ako bo vsak katoliški Slovenec te dni storil svojo dolžnost do svojega katoliškega časopisja.

Kadarkoli pridete te dni z Vašim znancem ali prijateljem v dotiko, mislite pri tem na katoliški dnevnik. Vprašajte ga, če že prejema list "A. S. — Edinost" in ako ne, nagovorite ga takoj. Vi pa svinčnik ali pero v roke, napišite na spodnji kupon njegov naslov in pošljite ga z naročnino na

upravnništvo "A. S. — Edinost."

(IZPOLNITE TA KUPON — IZREŽITE GA IN GA POŠLJITE NA UPRAVNIŠTVO!)

AMERIKANSKI SLOVENEK & EDINOST
1849 — West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

Cenjeni: — Pošiljam priloženo svoto \$.....

za novega naročnika za dobo

kateremu pošiljajte list na sledeči naslov:

Ime:

Naslov:

Mesto:

Podpis pošiljatelja.